

GÖMDA SKATTER - Första upplagan, första tryckningen

Copyright©evterpe - kvinnor i musik Stockholm 2010

Noturval Christina Falk, Cecilia Hage, Maria Hulthén, Helene Lux Dryselius,
Suzanne Persson och Solveig Wikman

Text Helene Lux Dryselius och Solveig Wikman

Design och layout Suzanne Persson

Redigering av noter Cecilia Hage, Maria Hulthén och Suzanne Persson

Tryck SIB-Tryck Holding AB, Norsborg, 2009

ISMN 979-0-66150-066-7

www.evterpe.se

GÖMDA SKATTER

Sånger av kvinnor
från fem sekler

FÖRORD

MUSIKHISTORIA ÄR BERÄTTELSEN om hur människan musicerat och komponerat genom tiderna. Den repertoar som framförs i våra konsertsalar är en del av den berättelsen. Kunskapen om icke-levande tonsättarinnor är liten och det tryckta materialet högst begränsat. Följaktligen är en mycket liten del av den musik som framförs, av icke-levande tonsättare, skriven av kvinnor. Därmed är den musikhistoria som berättas i våra konsertsalar främst männens.

Tonsättaryrket har av tradition setts som manligt, en norm som till viss del lever kvar än idag. De kvinnor som har komponerat har ofta haft sämre tillgång till både utbildning och möjligheter att sprida sina kompositioner. Den bristande representationen av kvinnliga tonsättare är även ett resultat av föreställningar kring kön som lett till att merparten av kvinnliga tonsättares musik är svårtillgänglig. Ibland har välkomponerad musik aldrig blivit tryckt och ofta har musik som spelats när tonsättarna levde, fallit i glömska efter deras död.

Situationen för dagens kvinnliga tonsättare är betydligt bättre, *hur bra* den är, kommer vi att få svar på först i framtiden. Kommer dagens kvinnliga tonsättare stå sig i historieskrivningen tillsammans med sina manliga kollegor? Kommer deras musik att bli tryckt i lika stor utsträckning?

Att utgå från att dåtidens normer kring kvinnligt och manligt i tonsättaryrket helt har försvunnit, är med största sannolikhet ett misstag. Även om situationen idag ser bättre ut, finns det säkerligen fortfarande hinder kvar och det är därför oerhört viktigt att fortsätta arbeta med frågan och synliggöra kvinnliga tonsättare.

Om vi verkligen är intresserade av hur *människan* komponerat är det viktigt att se till att även kvinnors musik finns lättillgänglig för våra musikutövare. Gömda Skatter är en del i detta arbete, där kvinnliga tonsättare från barock till nutid, från olika länder och stilar finns representerade. Den stora merparten av musiken i häftet går inte att införskaffa i Sverige idag och flera stycken har aldrig varit utgivna någonsin. Mer välkända tonsättare som Clara Schumann, Alma Mahler, Karin Rehnqvist med flera representeras inte i häftet då de redan nått en relativt känd position och då deras musik finns utgiven i stor utsträckning.

Det är *Everterpe – kvinnor i musiks* förhoppning att detta häfte ska komplettera den redan etablerade sångrepertoaren i Sveriges utbildningsväsen och konsertsalar.

Cecilia Hage
ordförande *Everterpe – kvinnor i musik*

INNEHÅLL

TONSÄTTARE	SIDA	TITEL	CD SPÅR
Königsmarck, Maria Aurora (1662-1728)	6	O Grosser Gott - Ritornello	1
de Rossi, Camilla (d. 1710?)	8	Sono il fasto	2
Pinel, Julie (f. 1710?)	12	Brunette a deux dessus: Pourquoi le berger	3
Turner, Elizabeth (d. 1756?)	14	Song X	4
Riese Liebmann, Helene (1795-?)	16	Der Entfernten	5
	18	Lied	6
Holmberg, Emelie (1821-1854)	20	De frommas samband	7
Viardot, Pauline (1821-1910)	23	Bonjour mon cœur	8
Andrée, Elfrida (1841-1929)	26	Vid Månsken	9
	28	Polska	10
Aulin, Valborg (1860-1928)	32	Vaggsång	11
Wieniawska, Irena Regina (1879-1932)	34	Mandoline	12
Sönstevold, Maj (1917-1996)	38	Min kjærlighets vise	13
Lovén, Birgitta (f. 1933)	39	Där tid står stilla	14
Wikström, Inger (f. 1939)	46	Stadsbarn	15
Hulthén, Maria (f. 1967)	48	Maskrosdun	16

O GROSSER GOTT

Maria Aurora (von) Königsmarck
Text: Maria Aurora Königsmarck

Sång

Violoncell

Basso Continuo

O Gros - ser Gott, du al - ler Welt ge - bie - ter Du Wun - ders -
Es will der Mund, den du mir hast ge - ge - ben mit Freu - den

6 5 5 6 9 8 6

5

mann, du tre - ue wacht du tre - ue wacht und Hü - ter Ach, nei - ge doch mein
sich zu dei - nem Lob zu dei - nem Lob er - he - ben Mein Herz und Sinn ist

6 6 5 b # 7 b 4 # 6 6

10

gnä - dig Ohr zu mir Ver - nimm, was ich in Ein - falt brin - ge für!
ganz dar - auf be - dacht, wie dass dein Ru - hen sei recht her - für ge - bracht.

6 4 3 2 # 6 5 # 6 6 b 6 5 4 5

RITORNELLO

Adagio

Basso Continuo

MARIA AURORA (VON) KÖNIGSMARCK

(1662-1728) växte upp i Tyskland, älskade musik och skådespel, och blev tidigt bemärkt för sin spiritualitet

och skönhet. 1680 flyttade hon med sin mor till Stockholm och kom där att spela en framträdande roll i hovets nöjesliv och bidrog till att introducera franskklassicismen i Sverige. 1684 arrangerade hon den svenska urpremiären av *Iphigenie* av Jean Racine med enbart kvinnor ur hovet i rollerna. Själv spelade hon byxrollen *Agamemnon*. Detta var troligen första gången som en pjäs framfördes enbart av kvinnor i Sverige. Hon pläderade även för kvinnans rätt till studier. 1692 lämnade hon Sverige och återstoden av sitt liv tillbringade hon i Europas mondäna salonger, och hennes geografiska rörlighet antyder att hon var en verklig kosmopolit.

O Grosse Gott, "Air fait par Mademoiselle Contesse Marie Aurore Coningsmarck" är ursprungligen komponerad för 3 sångstämmor, blockflöjt, viola d'amore och basso continuo och finns i *Dübensamlingen*, Uppsala universitetsbibliotek.

SONO IL FASTO

UR BEATRICE D'ESTE

Camilla de Rossi

Text: Cardinal Benedetto Pamphili

S. Giuliana

Sång

Violoncell

Basso Continuo

4

7

Sono il fas-to e la bel-lez - za, come il fo - co

11

che di - strug - ge, o - ve fa lu - me. che di - strug - ge,

Detailed description: This is a musical score for a vocal piece. It consists of three staves: a vocal line in treble clef, a cello line in bass clef, and a continuo line in bass clef. The music is in common time (C). The vocal line begins with a rest and then enters with the lyrics 'Sono il fas-to e la bel-lez - za, come il fo - co'. The instrumental parts provide a rhythmic and harmonic accompaniment. The score is divided into measures, with measure numbers 4, 7, and 11 indicated. The lyrics are: 'Sono il fas-to e la bel-lez - za, come il fo - co che di - strug - ge, o - ve fa lu - me. che di - strug - ge,'.

14

o - ve fà lu - me. Sono il fas - to e la bel - lez - za, come il fo - co che di -

18

strug - ge, o - ve fà lu - me. o - ve fà lu - me.

21

come il fo - co e la bel - lez - za, che di - strug - ge,

24

o - ve fà lu - me. come il fo - co che di - strug - ge,

27

che di-strug - ge, o-ve fà lu - me.

Fine

Fine

Fine

Fine

31

Nasce il

34

dan no à poco à po - co: e man can - do o - gni va - ghez - za, poi l'er - ror,

38

poi l'er - ror, passa in cos - tu - - - me. Nasce il

41

dan - no à poco à po - co: e man - can - do o - gni va -

44

ghez - za, poi l'er - ror, poi l'er - ror, passa in cos -

47

tu - me. poi l'er - ror, passa in cos - tu - me. D. S. al Fine

CAMILLA DE ROSSI

(d. 1710?) föddes i Rom och var en av Italiens mest betydande kvinnliga tonsättare från slutet av 1600- och början av 1700-talet. Under den här tiden rådde ett relativt gynnsamt klimat för kvinnor i Italien både musikaliskt och socialt, och mycket av det som skrevs blev publicerat.

Om personen Camilla de Rossi vet man inte mycket, men de flesta verk finns bevarade. Hon skrev bl.a. fyra oratorier för solöröst och orkester, alla beställda av kejsar Joseph I av Österrike och framförda av hovkapellet i Wien. Hennes kompositioner visar på en gedigen kunskap om framför allt stränginstrument och tydliggör hennes stora intresse för klangfärger. Men hur hon tillskansade sig dessa kunskaper och var hon studerade är inte känt.

BRUNETTE A DEUX DESSUS

Julie Pinel

Tendrement

Sång 1
Pour - quoy le ber - ger qui m'en - ga - ge, vient il de ra - len - tir ses feux: Pour -

Sång 2
Pour - quoy le ber - ger qui m'en - ga - ge, vient il de ra - len - tir ses feux: Pour -

Basso Continuo

6 4 7 5 6 # 7 6 5 6

7
feux: Hé - las, S'il doit rompre ses nœuds A - mour viens me ren-dre vo-la - ge Hé -

feux: Hé - las, S'il doit rom-pre ses nœuds A - mour viens me ren-dre vo-la - ge Hé -

2 # 6 # 6 # 7 # 4 # 4 # 1

2 e Couplet

16
ge. Faut - il que son cœur se dé - ga - ge, si tost que je re - çois ses vœux: Faut - vœux: Hé -

ge. Faut - il que son cœur se dé - ga - ge, si tost que je re - çois ses vœux: Faut - vœux: Hé -

7 5 6 # 7 9 8 7 6

24

las, S'il doit rom-pre ses næuds vo - - - le A-mour et me rends vo - la - ge. Hé -

las, S'il doit rom-pre ses næuds vo - - - le A-mour et me rendsvo - la - ge. Hé -

Figured bass notation: 5, 6#, #, 7#, #, 6, 6

3 e Couplet

33

ge. En vain je res - sens cet out - rag - ge, mon cœur n'est pas moins a - mou - reux: En reux: L'in

ge. En vain je res - sens cet out - rag - ge, mon cœur n'est pas moins a - mou - reux: En reux: L'in

Figured bass notation: 2, 5 6, 4 #, 7 6, 7 6

41

grat peut bien rom-pre ses næuds. Mais je nepuis et - re vo - la - - - ge. L'in - ge.

grat peut bien rom-pre ses næuds. Mais je nepuis et - re vo - la - - - ge. L'in - ge.

Figured bass notation: 7, 6#, 6, #, 7, #, 6, 6##, 6, 4#, 4, 5

JULIE PINEL

(f. 1710?) tillhörde troligen en dynasti av franska hovlutenister, som från 1680-talet var knutna till Rohan Soubise-familjen. 1736 mottog hon ett åttaårigt "privilegium" som lät henne publicera vokal och instrumental musik. 1737 kom samlingen *Nouveau recueil d'airs sérieux et à boire* med egen text och musik. Den bekräftar att hon var väl bevandrad i de rådande musikaliska och litterära strömningarna i 1700-talets Frankrike. Samlingen tillägnade hon sin beskyddare Charles de Rohan, prins av Soubise.

26

Whose na - tive Charms, dis - dai - ning Art, Have free'd a -

32

long de - lu - ded Heart, From false Co - ris - ca's Snare, From false Co

39

ris - ca's Snare.

2

Preserv'd from her, to fall by you,
With Pleasure, I my Fate pursue,
With Pride embrace my Chain;
Shou'd you, your faithful Slave deny,
He may lament, despair, and die,
But never can complain.
But never & c.

3

So fares the Wolf's intended Prey,
The trembling Lamb, when snatch'd away,
From mean ignoble death;
And doom'd to bleed at Beauty's Shrine,
An off'ring to the Pow'r divine,
Resigns his willing Breath.
Resigns & c.

ELIZABETH TURNER

(d. 1756) var en av sin tids mest populära sopraner och har blivit kallad *The Ingenious Miss Turner* - den påhittiga, fiffiga. Samtida källor, huvudsakligen från tidningsartiklar, ger en viss inblick i hennes korta karriär som tog fart 1744. Bl.a. sjöng hon huvudrollen i Händels oratorium *Esther*.

Hennes produktion är inte stor men hon är en av de första kvinnorna som fick sina sånger och cembalostycken publicerade. Detta trots de svårigheter som rådde för dåtidens kvinnor att både komponera och framträda offentligt. Därför är hon intressant ur såväl musikaliska som sociala och historiska aspekter.

DER ENTFERNTEN

Helene Riese Liebmann

Text: Salis

Sång *Schwermüthig*

Wohl denk' ich al - lent - hal - - - - ben, o

Piano

3 du Ent-fern - te dein! Früh wenn die Wol - ken

6 fal - ben, und spät im Ster - nen - schein. Im

9 Grund des Mor - gen - gol - des, im ro - then A - bend -

12

licht, um - schwebst du mich, o hol - des, ge -

15

lieb - tes Traum - ge - sicht!

2
 Es folgt in alle Weite
 Dein trautes Bild mir nach,
 Es wallt mir stets zur Seite,
 In Träumen oder wach:
 Wenn Lüfte sanft bestreifen
 Der See beschilften Strand,
 Umflüstern mich die Schleifen,
 Von seinem Busenband.

3
 Ein Abglanz seines Schleiers
 Scheint auf die Saat gewebt;
 Sein Hauch, was des Gemäuers
 Bewegten Eppich hebt;
 Der Kleidung weiche Falten,
 Geformt aus Glanz und Duft,
 Entschwinden in den Spalten
 Der öden Felsenkluft.

4
 Wo rauschender und trüber
 Der Strom Gebirge trennt,
 Weht oft sein Laut herüber,
 Den meine Seele kennt;
 Wenn ich den Fels erklimme,
 Den noch kein Fuss erreicht,
 Lausch ich nach jener Stimme,
 Doch Kluff und Echo schweigt.

5
 Wo durch die Nacht der Fichten
 Ein Dämmerungsflimmer wallt,
 Seh' ich dich zögernd flüchten,
 Geliebte Luftgestalt! —
 Wenn sanft dir nachzulangen,
 Der Sehnsucht Arm sich hebt,
 Ist dein Fantom zergangen,
 Wie Thaugedüft verschwebt.

LIED

Helene Riese Liebmann

Munter

Sång

Piano

p

Im Hain, am Bach, auf grü - ner Au ent - sprie - ssen der Blüm - chen so

4

vic - le, ge - nährt durch Son - nen - schein und Thau, und duf - ten bal - sa - mi - sche

8

Küh - le; zwar müht sich kei - nes Gärt - ners Fleiss der lieb - li - chen Blüm - chen zu

12

war - ten, und doch er - hal - ten sie den Preis vor al - len den Pflan - zen im

p

16

Gar - ten.

2

Des Gärtners Hand kann wenig nur,
Wer schafft ihm die Wolken voll Regen?
Wer Sonnenschein? — Natur, Natur,
Du giebst nur Gedeien und Segen,
O selig wer an deiner Brust
Die Freuden der Einfalt gesogen,
Wen nie der Taumel schnöder Lust,
Um Wonnen des Himmels betrogen.

HELENE RIESE LIEBMANN

(1795-?) föddes i Berlin där hon redan som tioårig pianist gav en konsert, som fick publiken att häpna. Även inom komposition ansågs hon vara ett underbarn. Hennes första opus, en Mozart-influerad pianosonat, publicerades när hon var 15 år. Den andra pianosonaten från samma tid beskrevs av en recensent som ”det mest förträffliga som en kvinna någonsin har åstadkommit som kompositör och presenterats för publiken”. Hon studerade för Clementis elev Franz Lauska, som var en av de mest berömda lärarna på sin tid, och senare även för Ferdinand Ries, en av Beethovens elever.

Helene Riese gifte sig 1813 med Joseph Liebmann och flyttade året därpå till London. Några år därefter bosatte de sig i Hamburg och ändrade efternamnet till Liebert. Biografiska uppgifter om Helene Liebmann är knapphändiga och skiljer sig i olika källor. Från Clara Wieck Schumanns dagböcker vet man emellertid, att ”Madam Liebert – kompositör från Berlin” bevistade en konsert som den då 16-åriga pianovirtuosen gav i Hamburg 1835. De kommande åren är höljda i dunkel, men enligt musikforskaren Susanne Löbig lämnade Helene och Joseph Liebmann Hamburg 1859. Det är inte känt var eller när hon avled.

Helene Liebmann var en mycket produktiv tonsättare under de tidiga Berlinåren men slutade komponera redan vid 21 års ålder. Hon är mest betydande för sina pianoverk och sin kammarmusik. De båda sångerna *Der Entfernten* och *Lied* ingår i två samlingar *Deutsche Lieder* från 1811/12, som finns i Library of Congress, Washington.

DE FROMMAS SAMBAND

Emelie Holmberg
Text: Böttiger

Andante religioso

Sång

Bön och an - dakt själ - ens vin - gar

Piano

he - ta, Up - - - på dem hon lyfts till him - len

opp. Ef - - - ter tröst ej den be - höf - ver

le - ta, Som i Gud sitt fäs - te har sitt

16

hopp. Gläd - - - jen väl ur ytt - re

19

verl - den rym - mer, I den in - re hop - pet

23

dock är quar; Om till Gud man bär sin

27

själs be - - - kym - mer, som ett

30

barn för - tror dem åt sin far, Åt sin sin

34

rallentando

far åt - - - - sin sin far.

rallentando

Ped.

EMELIE HOLMBERG

(1821-1854) föddes i Stockholm och lanserades tidigt som musikaliskt underbarn av Ulrica Brendler och hennes man, tonsättaren Eduard Brendler. Hon studerade harmonilära och sång och har tonsatt dikter av flera kända poeter bl.a. Atterbom och Runeberg. 1841 grundade hon ett musikinstitut i Stockholm och blev samma år invald som ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien.

1844 emigrerade Emelie Holmberg till USA på grund av makens, brukspatron Peder Hjalmar Hammarsköld, dåliga affärer och bosatte sig i Charleston, där hon verkade som organist och pedagog. Förmodligen blev hon, näst efter Jenny Lind, den mest kända svenska sångerskan i Amerika. En recensent skrev:

”Nyligen hafva vi haft nöjet att höra madame Hammarskölds föredrag, en dam, hvilken vi i dessa spalter förut omtalat; med nöje begagna vi detta tillfälle att uttrycka vår beundran för hennes sällsynta musikaliska talang. Hennes föredrag på piano är oöfverträffligt...Såsom sångerska har mad. H. mest förtjusat oss; hennes röst är i synnerhet mild och af ett vidsträckt omfång; hon sjunger svenska nationalsånger och ballader med känslighet, smak och styrka i uttrycket, som är oemotståndligt.”

Som tonsättare var Emelie Holmberg en typisk representant för det borgerliga salongsmusicerandet och fullt tillfreds med att nå sin publik med små, enkla medel. Hon komponerade sju sångsamlingar, och de fem som finns bevarade visar prov på uppfinningsrika melodier och överraskande vändningar.

BONJOUR MON COEUR

À MONSIEUR FÉLIX LÉVY

Nº 1

Pauline Viardot

Text: Ronsard

Sång

Allegretto

p

Bon - jour mon

Piano

Allegretto

mf

p

Red. *

6

coeur, bon - jour ma dou - ce vi - e, Bon - jour mon oeil, bon -

Red. *

11

jour ma chère a - mi - e, Hé, bon - jour ma tou - te bel -

Red. *

Red. *

16

le! Ma — mi - gnar - di - se, bon - jour.

21

Mes — dé - li - ces, mon — a - mour.

f

p

cresc.

Red. * Red. * Red. *

26

Mon doux prin - temps, ma dou - ce fleur nou - vel - le, Mon — doux plai -

Red. * Red. *

31

dim. e rit. a Tempo

suivez

Red. * Red. * Red. *

36

reau, ma gen - te tour - te - rel - - - le. Bon -

Lent

p suivez

41

jour! Bon - jour, ma dou - ce re - bel - - -

a Tempo avec feu *retenez* --- *animez* *f*

a Tempo *f* suivez *animez* *sf*

Lento * *Lento* *

46

le!

f *p* *f*

Lento *

PAULINE VIARDOT F. GARCÍA

(1821-1910) föddes i Paris och var dotter till den spanske tenoren Manuel García, grundare av "Garcíaskolan", och sopranen

Joaquina Siches. Hon ville egentligen bli konsertpianist och studerade bl.a. för Franz Liszt, men efter sin berömda systers, sopranen Maria Malibran, plötsliga död kände hon ett ansvar att axla dennas roll som operasångerska. Pauline Viardot blev mycket framgångsrik och särskilt berömd för sitt stora tonomfång.

Hon beundrades och blev god vän med många kända konstnärer, bl.a. Frédéric Chopin. 1840 gifte hon sig med den 21 år äldre Louis Viardot, vilket inte hindrade att den ryske författaren Ivan Turgenev blev passionerat förälskad i henne. Han kom periodvis att ingå i familjen Viardot ända fram till sin död. Pauline Viardot var mycket produktiv och skrev bl.a. operetter och närmare 150 sånger.

VID MÅNSKEN

Elfrida Andrée
Text: Andreas Andrée

Sång

Piano

p

Leo. * Leo. * Leo. * Leo. * Leo. *

5

Kla - ra må - ne i det blå, hör du näk - ter - gal - en slå?

9

Kling - ar stjär - nor - nas mu - sik, me - ra ljuf och me - ra rik?

13 *p*

Stan - na, lyss - na en min - ut, Tills han sjung - it hym - nen ut.

17 *cresc.*

Fram du hin - ner. Fram du hin - ner nog än -

21

då in - nan tid och rum för - gå. Ställ din silf - ver - skif - vas rund

rit. *Tempo primo*

25

öf - ver näk - ter - gal - ens lund. Så från jor - dens mör - ka stig,

29 *f*

Sång och ljus oss för till dig.

Leg. * Leg. * rit. Leg. * Leg. *

POLSKA

Arr. Elfrida Andrée

Raskt

Sång

Piano

ff mf

ff p

5

9

ff *mf*

ff *p*

13 *dolce*

p

Red.

Sko - gens sus och blom - mors doft vid bäck - ken Ta - la till mitt sinn' en vac - ker som - mar dag;

17

Fä - gelns qvit - ter hörs i ros - en - häck - en Sjung - a mun - tert må - te äf - ven jag.

21

f

ff

25

29

33

37

41

f *mf*

f *p*

45

f *accel.*

p *ff* *p*

50

dim.

dim.

Red. * *Red.* * *Red.* * *

6

ELFRIDA ANDRÉE

(1841-1929) var den första kvinnan i Sverige som lyckades etablera sig i det mansdominerade musiksamhället. Hon blev landets första kvinnliga organist, telegrafist, orkesterdirigent och tonsättare av symfonisk musik. 1867 blev hon enhälligt vald till domkyrkoorganist i Göteborg (som första kvinna i Europa), en tjänst hon innehade i 62 år. Hon fick också stor betydelse för Göteborgs musikliv som ledare av de s.k. Folkkonserterna och genomförde fram till sin död ca 800 konserter.

Vägen kantades av svårigheter men kröntes av en del framgångar. Vid en internationell kompositionstävling i Bryssel, dit hon skickat tre kompositioner anonymt, vann hon samtliga tre priser. Genombrottet kom med *Snöfrid* 1879, och kort därefter blev hon invald som ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien.

I sången *Vid Månshen* har Elfrida Andrée tonsatt sin far Andreas Andréés dikt.

VAGGSÅNG

OP. 19

Valborg Aulin
Text: K. A. Melin

Andante con moto *p*

Sång

Piano

p

mf

p *mf*

cresc.

cresc.

Red. * Red. * Red. * Red. *

Red. * Red. * Red. *

8vb Red. * Red. *

Red. * Red. *

Vyss, vyss, li - ten kind!

Än - nu blå - ser vin - ter - vind. Snart blir allt så tyst och stil - la: Sof i ro, sof i ro,

sof i ro min lil - la! Som - mar - sol och som - mar - fröjd

vän - ta dig i him - mels - höjd; slut i frid, min vä - na blom - ma,

12 rit.

di - na ög - on from - ma!

rit. *p* cresc.

ped. * *ped.* *

15 *p* cresc.

Vyss, vyss, vän - nen min, sof dig ljuft i him - len in bort från värld, som vill dig il - la,

p cresc.

18 dim. *pp*

sof i ro, sof i ro, sof i ro, min lil - la! Sof, sof, sof!

dim. *pp*

VALBORG AULIN

(1860-1928) var den första kvinnliga elev, som 1882 lämnade Musikkonservatoriet i Stockholm med komposition som huvudämne. Hon hade stort stöd av sin lärare

Ludvig Norman och på hans rekommendation fick hon Jenny Linds resestipendium för fortsatta studier i Köpenhamn, Berlin och Paris 1885-87.

Valborg Aulin framträdde ofta som pianist bl.a. tillsammans med sin bror, violinisten Tor Aulin och hans kvartett. Hon gav också ”kompositionsaftnar” med bara egna verk på programmet. Efter att till en början ha fått positiva recensioner blev tonen alltmer kritisk och 1903 flyttade hon till Örebro, där hon verkade som pedagog och konsertarrangör fram till sin död.

2005 bildades *Valborg Aulin Sällskapet* i Örebro som verkar för att sprida kunskap och kännedom om Valborg Aulin och hennes kompositioner.

MANDOLINE

Poldowski
Text: Paul Verlaine

Sång

Allegro vivace

Piano

marcato

mp

4

7

Très rythmé et joyeux

rall.

à tempo

Les don - neurs de sé - ré - na - des

10

Et les bel - les é - cou - teu - ses é - chang - ent des pro - pos

13 *molto rall.* *dim.* *>* *pp*

fa - - des Sous les ra - mu - res chan - teu - ses,

molto rit. *ten.* *a tempo*

16

C'est Tir - cis et c'est A - min - te,

legato

18 *cresc.*

Et c'est l'e - ter - nel Cli - tan - dre, Et c'est Da - mis qui pour main - te cru -

20 *rall.* *sans respirer a tempo*

el - le fait maint vers ten - dre, Leurs cour - tes ves - tes de soi - e,

suivez la voix *a tempo*

22 *poco rall.*

Leurs long - ues ro - bes à queues, Leurs é - lé - gan - ce, leur joie et leurs

poco rall.

24 *a tempo*

mol - les om - bres bleues Tour - bil - lon - nent dans l'ex - ta - se

a tempo

26

d'u - ne lu - ne rose et gri - se

Presto

arrachez staccato

28 *quasi recit.*

Et la man - do - li - ne

molto rit. *lento*

31 *p* poco rall. dim. *pp*

ja - se par - mi les fris - sons de brise.

a tempo I

pp

suivez

34

dim.

37

Presto

pp

pp

pp

ppp

leggiero

pp

ppp

Leg.

Leg.

IRENA REGINA WIENIAWSKA, PSEUD. POLDOWSKI

(1879-1932) började tidigt att komponera och framträdde offentligt med egna

verk redan som 14-åring. Hon var dotter till den berömde polske violinisten Henryk Wieniawski, som avled när dottern var knappt ett år gammal. Hon studerade i hemstaden Bryssel, senare även i London och Paris, men fann snart ett eget, personligt tonspråk med influenser från Claude Debussy och Maurice Ravel.

Hon fick stora framgångar och beslöt att fortsätta sin karriär under pseudonym Poldowski, kanske för att anknyta till sina polska rötter samtidigt som hon ville gå sin egen väg utan att bära sin berömde fars namn. Hon blev svårt sjuk 1921; hon genomgick sedan en plågsam skilsmässa och hamnade i en ekonomiskt prekär situation. Hon avled i London.

MIN KJÆRLIGHETS VISE

Maj Sönstevold
Text: Einar Skjaeraasen

Slow Waltz Gm7 C9 F

1. Jeg

Recitativo a la breve Gm7 C9 Gm7 C9 Eb6 Bb

möt - te en fin li - ten da - me en dag. Hun dan - set seg inn i min
möt - te jeg en som var gild som en brud. Da kvad al - le ler - ker et

Eb6 Bb G A9 G A9

tan - ke. Hun ga - meg det sö - tes - te kyss til be - hag, så
kve - de. Hun dan - set seg fri u - tav sko - töy og skrud. Så

Bb6 Fsus F Slow Waltz C C7

ga hun meg blik - ket det blan - ke. Jeg els - ker de
ga hun meg fav - nen till gle - de.

Fmaj7 F6 C C7 Fmaj7 F6 Dm7 Bbmaj7

let - te og lys - ti - ge trinn, og lat - ter og lek vil jeg

Gm7 A7+5 A7 Dmaj7 G6 F#m7

pri - - - se. Jeg tok hen - nes hen - der og strök hen - nes

B9 C#m F#m6 D#m7/G# G#7

kinn, og hun var min kjær - lig - hets vi - - - se. Hun
Min

Db6 Bbm7 Db6 Bbm7

ha - de det vev - re og vår - li - ge kjær, i
leng - sel var storm och mitt hjer - te var ild, for

33 F6 Bbm6 Dm7 Cm7 F9

ö - ne - ne, smi - let og rös - - - - ten. Og
 hun, hun var yn - di - ge at - - - - ten. Men

37 Bbmaj7 Gm7 Bbmaj7 G9

skul - le du vi - te hvor gam - mel hun er, så
 sann - het - en er at hun ba - re var til, i

41 Gm7 C9 F

fyl - ler hun fi - re til hös - - - - ten. 1. Så
 dröm - men jeg dröm - te om nat - - - - ten. 2. Så

MAJ SÖNSTEVOLD

(1917-1996) föddes i Sollefteå och växte upp i Stockholm, där hon studerade piano för bl.a. Sven Brandel. Hon fortsatte sina studier i jazzmusik och improvisation i London för Billy Mayerl, som hade utvecklat en egen musikstil och grundat *School of Syncopation*. 1960-1967 tillbringade hon med familjen i Wien, där hon studerade komposition för Hanns Jelinek och K Schiske.

Maj Sönstevold har komponerat i de flesta genrer, alltifrån populärmusik till tolvtonsmusik och avant-garde. Hon var flitigt anlitad som tonsättare av filmmusik, där hennes förmåga att fånga filmens olika stämningar var mycket uppskattad.

Hon har undervisat i jazz- och kulturhistoria vid Oslo universitet och skrivit läroböcker i arrangering och kompositionsteknik. 1974 startade hon *Maj och Gunnar Sönstevolds musikinstitut* tillsammans med sin make i Rakkestad i Norge.

DÄR TID STÅR STILLA

Birgitta Lovén
 Text: Birgitta Lovén

Poco con moto ma non troppo (♩-ca 80)

Sång

mf Där lö - ven

Piano

mp *semplice e dolce*

ped. una corda

4

virv - la för - bi och stran - dens skum har

8

sam - lats där vill jag van - dra med dig

12

p tyst vid din si - da i vin - den

16

mf och snäck - an sjung - er sin sång. *mp* Du lägg - er

mf *mp*

Leg. tre corde *Leg.* *Leg.* *Leg. una corda*

20

ö - rat tätt in - till

cantabile

Leg. tre corde *Leg.*

24

tranne *allargando*

mp och tid står stil - - -

poco tenuto *allargando*

pp

Leg. *Leg.* *Leg. una corda*

28

a tempo

la

a tempo *cantabile*

mp

Leg. tre corde *Leg.*

32

misterioso

Leg. *Leg.* *Leg.* *Leg.*

36

p och moln - en tå - gar

40

bort mot ho - ri - son - tens

44

sil - ver - strim - ma vid.

48

cantabile espr.

f

52 *mf* Och där på håll som smeks av vin - den

mf

Leg.

56 ris - tar jag ditt namn.

allargando

Leg.

60 *a tempo* *mp* När vå - ra liv virv - lat bort

mp

Leg. una corda

64 som vå - gens skum mot stran - den då ska jag

68 *3*
 van - dra med dig tyst vid din si - da

72
 som vin - den

76 *dolce e tranquillo*
pp där tid står stil -

calando *allargando*

80
 la.

a tempo *cantabile*

mp

ped. tre corde

84

Ped. 8va basso Ped.

88

Ped. 8va basso Ped. rallentando *p* Ped. una corda *

92

a tempo ten. *pp*

Ped. Ped.

BIRGITTA LOVÉN

(f. 1933) har en pianist-, pedagog- och musikedarutbildning från Musikhögskolan i Stockholm och Mozarteum i Salzburg. Hon har studerat komposition vid konservatoriet i Bern för den ungerske tonsättaren Sandor Veress, elev till Béla Bartók. Hon debuterade som pianosolist på Stadshotellet i Lund och har sedan dess arbetat som kammarmusiker, repetitör, arrangör och kapellmästare vid olika teatrar. 1997 mottog hon ett tonsättarstipendium från San Michele.

Birgitta Lovén har komponerat sånger, körverk och en symfonisk svit, som har uppförts av Glenn Mossop och Bergslagens kammarsymfoniker i Riga och Tartu. Hon är medlem i föreningen Evterpe – kvinnor i musik.

Där tid står stilla vill förmedla upplevelsen av ett slags "evig närvaro" utanför våra vanliga rums- och tidsbegrepp. Snäckan är en urgammal evighetssymbol och vinden liknas i ett känt bibelställe vid Anden. Detta kan omedvetet ha inspirerat tonsättaren 1984, då text och musik skrevs samtidigt och intuitivt, utan medvetna spekulationer.

STADSBARN

Inger Wikström

Text: Bo Bergman

Sång* *Lento* *p*

Jag ä - skar dim - man, som slä - par våt ö - ver

Piano *pp*

5 *mp* *cresc.*

ka - jer och torg i nat - ten, lyk - tor - nas ö - gon rö - da av gråt, luk - ten från

9 *mf* *mp*

ga - tan och viss - lans låt från en spök - likt skym - tan - de båt u - te på

13 *p*

Mä - la - rens vat - ten.

17 *mp* *cresc.*
 Jag älskar no- vem-ber - da - gen grå för -

pp *mp* *cresc.*

21 *mf* *mp* *mf*
 tvi - vlan och grän - dens fa - sa, fa - bri - ker - nas hjär - tan som bul - ta och slå, dros - kan som

mf *mp* *mf*

25 *mp* *p*
 rul - lar och lö - ven som gå i dans kring en bänk i en vrå med en

mp *p*

29 *pp*
 en - sam män - ni - sko - tra - sa.

pp *morendo* *rit.*

*Sångstämman är ursprungligen noterad i basklav och komponerad för baryton.

(f. 1939) började spela piano vid sex års ålder och framträdde offentligt redan som åttaåring. Sexton år gammal var hon solist med Stockholms Filharmoniska Orkester och 1959 debuterade hon med soloaftnar i Stockholm, London och Berlin. Några år senare fick hon sitt internationella genombrott i New York.

1977 startade hon *Nordiskt Musikkonserverium*, där hon undervisade i piano och kammar-musik, och 1980 grundades *Nordisk Kammaropera*, då hon började komponera på allvar. Sedan dess har hon skrivit ett stort antal sånger, pianoverk och åtta operor, varav fyra är för barn. Hon är också verksam som dirigent.

Inger Wikström är ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien, medlem i Föreningen Svenska Tonsättare och föreningen Everterpe – kvinnor i musik.

1997 komponerades *Tre Stockholmsånger* till dikter av Bo Bergman: *Midnattsskyar*, *Stadsbarn* och *Vår på Djurgården*. I *Stadsbarn* skriver poeten: "Jag älskar novemberdagen grå". Han skildrar stadens mörka sidor i ett impressionistiskt dis och betraktar med ömhet "en ensam människotrasa." Bo Bergmans fantasieggande poesi har lockat många tonsättare att sätta musik till hans dikter. Efter att ha tonsatt Shakespeare och Rilke var det just Bo Bergman som blev Inger Wikströms första val bland de svenska diktarna.

MASKROSDUN

Maria Hulthén
Text: Lillemor Lönnqvist

Mjukt och hemlighetsfullt (♩=60)

Am Gm Am Gm Am F C

mp Ska du kun-na fång - a ett fly - gan - de mask-ros - dun. —

Am Fmaj7 C

— Ja, ska du kun-na fång - a ett fly - gan - de mask-ros - dun — med

Dm Am Dm Am F Am F C

läpp - ar - na, mmm.... med läpp - ar - na...

Gm 3 F Cm Abmaj7 Eb F7 Abmaj7

mf må - te du lä - ra dig att håll - a, *p* håll - a din an - de - dräkt till - rit.

17 G Gm Fm Gm Fm Gm Eb
 ba - ka. Tempo 1 *mp* Ska du kun - na fång - a ett

21 Bb Gm Ebmaj7 Bb
 fly - gan - de mask - ros - dun. Ja, ska du kun - na fång - a ett fly - gan - de mask - ros - dun.

25 Cm Gm Cm Gm Eb Gm
 — med läpp - ar - na, mmm... med läpp - ar - na...

29 Eb Bb Fm Eb Bbm Gbmaj7 Db Eb7
f mäs - te du lä - ra dig att håll - a, *mp* håll - a din

33 Gbmaj7 F Fm Ebm Fm
 an - de - dräkt till - ba - ka. (ev. 8va) molto rit.

MARIA HULTHÉN

(f. 1967) är verksam som kompositör, violinist och sångerska. Hon har avlagt Master of Fine Arts-examen 1990 vid Malmö Musikhögskola, där hennes lärare i violinspel var professor Endre Wolf. Hon har arbetat som frilansmusiker bl.a. på Dramaten, i Kungliga Filharmonikerna och Sveriges Radios Symfoniorkester, samt medverkat i 189 föreställningar av musikalen *Kristina från Duvemåla*. 1992 utnämndes hon till riksspelman och är sedan 2004 medlem i *SKAP* (Svenska Kompositörer Av Populärmusik). Hon är också medlem i Everterpe – kvinnor i musik.

Maria Hulthéns komponerande, som hämtar inspiration bl.a. från folkmusiken, tog sin början med CD:n *Vart än du går* med tonsatta dikter av Rune Lindström och med Tommy Körberg som gästsolist. Hon har också komponerat flera körverk t.ex. *Ljus och Hopp – mässta i folkton* och *Böner i advent*.

Maskrosdun ingår i ett verk för damkör, cello och piano som uruppfördes 2009 i Uppsala. Texten är skriven av Lillemor Lönnqvist, som vid 68 års ålder gav ut sin första diktbok med samma namn.

INNEHÅLL CD

1	Maria Aurora Königsmarck	O Grosser Gott - Ritornello
2	Camilla de Rossi	Sono il fasto
3	Julie Pinel	Brunette à deux Dessus
4	Elizabeth Turner	Song X
5	Helene Riese Liebmann	Der Entfernten
6	Helene Riese Liebmann	Lied
7	Emelie Holmberg	De frommas samband
8	Pauline Viardot	Bonjour mon coeur
9	Elfrida Andrée	Vid månsken
10	Elfrida Andrée	Polska
11	Valborg Aulin	Vaggsång
12	Poldowski	Mandoline
13	Maj Sönstevold	Min kärlighets vise
14	Birgitta Lovén	Där tid står stilla
15	Inger Wikström	Stadsbarn
16	Maria Hulthén	Maskrosdun

MEDVERKANDE

Christina Falk, sopran	8 11 12	Stephan Forkelid, piano	13 16
Cecilia Hage, sopran	1 3 9 10	Maria Olofson, piano	9 10
Maria Hulthén, sopran	13 16	Solveig Wikman, piano	5 6 7 8 11 12 14
Helene Lux Dryselius, sopran	5 6 7 14	Inger Wikström, piano	15
Anna Nyhlin, sopran	2 3 4	Suzanne Persson, teorb	1 2 3
Mikael Bartov, baryton	15	Sara Wijk, barockcello	1 2 3
		Pia Örjeheim, cembalo	1 2 4

INSPELAD PÅ SAMI DECEMBER 2009
LJUDTEKNIKER OCH MIXNING JAN WIRMARK
MASTRING OCH PRESSNING PREGAL RECORDS

TACK

UNGDOMSSTYRELSEN

vars projektbidrag gjort detta nothäfte möjligt

EVA ÖHRSTRÖM

som bistått med tips, kunskap och kloka råd

GERTIE LUX

som bistått med korrektur

AULOS MUSIK

som bistått med efterforskningar

con moto. Vaggång. Valborg

yes, li...ten kind! ...en blå...ser vin...te

blis allt så tyst och still...la: Sof i so, sof...

2e Couplet.

ue son cœur se dégage, Si tost que je...

ue son cœur se dégage, Si tost que je reço

7 5 6 * 7 9

mpre ses nœuds vo... le amour

mpre ses nœuds vo... le amour

* 7 * * 6 6

Copyright©Efterpe-kvinnor i musik Stockholm
 ISMN 979-0-66150-066-7